

УДК: 339:657.6:502.3

Внукова Н.М.¹

¹проф. НДІ ПрЗІР НАПр НУ, Харківського національного економічного університету ім. С.Кузнеця

СУЧАСНІ ТРЕНДИ ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ У ЗВІТАХ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ

Директива ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD) опублікована у грудні 2022 року і для приблизно 50 000 компаній, які зареєстровані на регульованих ринках ЄС або провадять значну діяльність у країнах ЄС [1], необхідно розкривати у звітності більший обсяг інформації про результати їх діяльності у сфері сталого розвитку, зокрема, щодо виконання екологічних вимог щодо викидів парникових газів, декарбонізації бізнесу, розробки екологічних продуктів та послуг та ін. Компанії мають розглядати CSRD через призму можливостей принципів сталого розвитку.

В Україні 2025 року КМУ внесений законопроект, який змінює підходи до класифікації підприємств та запроваджує обов'язкову звітність зі сталого розвитку, яка визначена як звітність підприємства, що містить інформацію про питання сталого розвитку відповідно до вимог стандартів звітності із сталого розвитку [2]. Є термін підготовки бізнесу з урахуванням екологічних, соціальних і управлінських факторів (ESG) нової звітності зі сталого розвитку, яку обов'язково потрібно буде подавати за 2027 рік.

Між тим деякі провідні компанії в Україні почали формувати річні звіти зі сталого розвитку ще з 2018 року. Для аналізу і визначення сучасних трендів використані чотири Щорічні звіти зі сталого розвитку компанії Vodafone Україна [3]. Розглянуті звіти з 2020 по 2024 рік, 2022 року звіт за 2021 рік не готувався. Здійснено три пошуки за ключовими словами: природа та довкілля, екологія і теми зелений.

У Щорічному звіті 2020 року є розділ із захисту навколишнього середовища, 2022 року – розділ вплив на довкілля, 2023 та 2024 змінився акцент і з'явився розділ відповідальності за довкілля, що свідчить про надання більшої ваги значенню екологічного фактору у розвитку компанії.

Тренди змін уваги до екологічних питань визначались за показником щільності згадування екологічної теми (у середньому одне згадування на кількість сторінок) [4]. Інтервал рівня згадування теми природи і довкілля варіювався як одного згадування від 10 до 19 сторінок, а щодо екології від 8 до 12, між тим тема «зеленого» була присутня лише у звітах 2022 та 2024 років. Дані показники свідчать, що екологічні питання наявні у Щорічних звітах зі сталого розвитку, але є варіабельність по роках, в цілому найбільша увага до екологічних питань припала на 2022 рік.

Одним із важливих пріоритетів 2024 року є екологічна відповідальність. Компанія Vodafone впроваджує енергоефективні технології,

знижуючи споживання електроенергії та викиди CO₂, був реалізований пілотний проєкт із використання сонячних електростанцій для забезпечення резервного живлення базових станцій. Також Vodafone Україна системно визначає суттєві теми сталого розвитку відповідно до Стандартів Глобальної ініціативи зі звітності (Global Reporting Initiative – GRI), які охоплюють також екологічні аспекти, які включаються у медіа-комунікації компанії для поширення інформації про них.

Екологічні цінності суспільства включені компанією до корпоративного сталого розвитку як складової загальної бізнес-стратегії. Група Vodafone Україна пропагує дружні до довкілля звички серед своїх співробітників та підтримує «зелені» ініціативи в офісах [3]. Ключовими напрямками Європейського зеленого курсу (EU Green Deal) є процеси відповідності сталому розвитку і стійкості систем [5].

Висновок. Проаналізовані звіти показали, що питання охорони навколишнього середовища, відповідальності за довкілля, екологічні питання і зелений тренд присутній у всіх звітах. Тренди знаходяться в стані змін. Перспективним є поглиблення уваги до зеленого фінансування, зеленого кредитування, зеленого лізингу, використання зелених облігацій та інших інструментів фінансового забезпечення екологічної складової корпоративного управління та розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Директива ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD) URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/services/csrd.html>
2. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" щодо запровадження звітності із сталого розвитку (04.08.25) URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/56996>
3. Звіти зі сталого розвитку компанії Vodafone Україна URL: <https://www.vodafone.ua/company/investors/zvit-zi-stalogo-rozvitku>
4. Pyvovarov V. Innovative Trend of Supporting Education In Corporate Sustainability Reports. SKILLS FOR FUTURE: ENTREPRENEURSHIP & INNOVATION CONFERENCE. 2nd of October 2025. Poster Session. URL: https://conference.euas.eu/2025/wp-content/uploads/2025/10/Vasyl-Pyvovarov_-INNOVATIVE-TREND-OF-SUPPORTING-EDUCATION-IN-CORPORATE-SUSTAINABILITY-REPORTS.pdf
5. Внукова Н.М. Євроінтеграційні аспекти зеленого переходу для розвитку міст *Сталі розумні міста та території: європейський досвід та можливості для України у новосний період*: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (20-21 трав. 2025 р.) / відп. ред. М. В. Войчук. Електрон. дані. Луцьк: ВІП ЛНТУ. 2025. С.99-100. ISBN 978-617-95522-0-5 URL: https://www.researchgate.net/publication/393793856_Stali_rozumni_mista_ta_teritorii_evropejskij_dosvid_ta_mozlivosti_dla_Ukraini_u_povoennij_period